

Innehåll

Sammanfattning.....	5
1 Författningsförslag	7
1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan.....	7
1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1593) om trossamfund.....	9
1.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1999:731) om registrering av trossamfund	11
2 Bakgrund och nuvarande regelverk.....	13
3 Överväganden och förslag.....	19
4 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	25
5 Författningskommentar	27

Sammanfattning

I denna promemoria föreslås ändringar i lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan, i lagen (1998:1593) om trossamfund och i förordningen (1999:731) om registrering av trossamfund.

Förslaget innebär att registret över trossamfund förenklas på så sätt att enbart en kontaktperson ska registreras för varje trossamfund eller självständig organisatorisk del av ett trossamfund. Dessutom ges registreringsmyndigheten möjlighet att avregistrera ett trossamfund som underlåtit att betala registerhållningsavgift. Registret ska även fortsättningsvis handhas av Kammarkollegiet och vara avgiftsfinansierat.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2011.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan

Härigenom föreskrivs att 14 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

	14 §	
Svenska kyrkan <i>skall</i> till det register som avses i 7 § lagen (1998:1593) om trossamfund lämna uppgifter om	Svenska kyrkan <i>ska</i> till det register som avses i 7 § lagen (1998:1593) om trossamfund lämna uppgifter om	

1. stadgar,
2. indelning i församlingar, kyrkliga samfälligheter och stift, och

3. *de personer* som ingår i styrelsen eller motsvarande organ *eller annars är behöriga att företräda Svenska kyrkan* samt *deras* namn, postadress och personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum. Motsvarande uppgifter *skall* lämnas för församlingar, kyrkliga samfälligheter och stift.

Ändringar i något av dessa förhållanden *skall* genast anmälas för registrering.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter i ärenden enligt denna bestämmelse.

3. *en person* som ingår i styrelsen eller motsvarande organ samt *dennes* namn, postadress och personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum. Motsvarande uppgifter *ska* lämnas för församlingar, kyrkliga samfälligheter och stift.

Ändringar i något av dessa förhållanden *ska* genast anmälas för registrering.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1593) om trossamfund

Härigenom föreskrivs att 8, 12 och 17 §§ lagen (1998:1593) om trossamfund ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §

<p>Registreringen <i>skall</i> omfatta</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. trossamfundets namn och postadress, 2. trossamfundets stadgar, 3. <i>de personer</i> som ingår i styrelsen eller motsvarande organ <i>eller annars är behöriga att företräda trossamfundet</i> samt deras namn, postadress och personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum. 	<p>Registreringen <i>ska</i> omfatta</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. trossamfundets namn och postadress, 2. trossamfundets stadgar, 3. <i>en person</i> som ingår i styrelsen eller motsvarande organ samt <i>dennes</i> namn, postadress och personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum.
--	--

<p>Ändringar i något av dessa förhållanden <i>skall</i> genast anmälas för registrering.</p>	<p>Ändringar i något av dessa förhållanden <i>ska</i> genast anmälas för registrering.</p>
--	--

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter i registreringsärenden enligt denna lag.

12 §

Ett trossamfund som uppfyller kraven i 7 § första stycket kan på egen begäran avregistreras av registreringsmyndigheten utan föregående likvidation. Trossamfundet övergår därvid i en ideell förening, som övertar trossamfundets rättigheter och skyldigheter.

Registreringsmyndigheten får också avregistrera ett trossamfund om det, trots påminnelse, inte betalar registerhållningsavgiften. Påminnelsen ska innehålla en upplysning om att trossamfundet kan komma att avregistreras.

17 §

Beslut av registreringsmyndigheten får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag när det gäller

1. beslut att avskriva en ansökan om registrering eller att vägra registrering enligt 7 eller 13 §,
 2. beslut att vägra 2. beslut i frågor om avregistrering enligt 12 §, och avregistrering enligt 12 §, och
 3. beslut enligt 11 § eller 13 § tredje stycket.
- Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.
 2. De nya bestämmelserna i 12 § andra stycket tillämpas för första gången i fråga om registerhållningsavgift som har förfallit till betalning efter ikraftträdandet.

1.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1999:731) om registrering av trossamfund

Härigenom föreskrivs att 4 § förordningen (1999:731) om registrering av trossamfund ska ha följande lydelse:

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

En ansökan om registrering av ett trossamfund enligt 7 § lagen (1998:1593) om trossamfund *skall* ange

En ansökan om registrering av ett trossamfund enligt 7 § lagen (1998:1593) om trossamfund *ska* ange

1. trossamfundets namn och fullständigt namn, postadress och personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum för *de personer* som ingår i styrelsen eller motsvarande organ *och de personer som annars är behöriga att företräda trossamfundet,*

2. fullständigt namn, postadress och personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum för *en person* som ingår i styrelsen eller motsvarande organ,

3. hur trossamfundets namn tecknas.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2011.

2 Bakgrund och nuvarande regelverk

Registrerat trossamfund

Under senare delen av 1990-talet bedrevs ett omfattande utredningsarbete för att förbereda stat-kyrkareformen, som genomfördes den 1 januari 2000. En av utgångspunkterna för reformen var att öka likställigheten mellan olika trossamfund.

I samband med reformen infördes en ny associationsform, registrerat trossamfund. Härigenom ges alla trossamfund möjlighet att på lika villkor i rättsligt hänseende uppträda som trossamfund. Med registrerat trossamfund avses enligt 5 § lagen (1998:1593) om trossamfund dels Svenska kyrkan, dels trossamfund som har registrerats enligt lagen. Svenska kyrkan är således ett registrerat trossamfund och dess församlingar, kyrkliga samfälligheter och stift är registrerade organisatoriska delar av Svenska kyrkan. Andra trossamfund uppnår denna ställning efter ansökan och registrering. Enligt 2 § förordningen (1999:731) om registrering av trossamfund avgörs frågor om registrering av Kammarkollegiet, som också har ansvar för trossamfundsregistret.

En grundläggande förutsättning för registrering är att sökanden är ett trossamfund i den mening som framgår av lagen om trossamfund, dvs. en gemenskap för religiös verksamhet i vilken det ingår att anordna gudstjänst (2 §). Vidare ska trossamfundet

ha stadgar av vilka dess ändamål framgår liksom hur det fattas beslut i trossamfundets angelägenheter (7 §). Trossamfundet ska också ha en styrelse eller motsvarande organ. När det gäller kraven på stadgar och styrelse är det i princip motsvarande krav som ställs på en ideell förening. Det ställs också vissa krav på trossamfundets namn, bl.a. att det inte får strida mot god ordning eller vara vilseledande.

Om ett trossamfund registreras kan även självständiga organisatoriska delar av samfundet registreras (13 §). Varje del måste uppfylla de ovan nämnda kraven.

Kammarkollegiets prövning i registreringsärenden liknar i formellt hänseende den som görs vid t.ex. registrering av aktieföretag. Det är inte frågan om någon prövning av religiös åskådning. Att ställa krav som på något sätt anknyter till religiös åskådning skulle, vilket också uttalas i förarbetena till lagen, innebära en otillbörlig diskriminering av trossamfundet (se prop. 1997/98:116, s. 26).

Registreringen ska omfatta trossamfundets namn, postadress och stadgar samt uppgifter om de personer som ingår i styrelsen eller motsvarande organ eller annars är behöriga att företräda trossamfundet (8 §). För dessa ska uppges namn, postadress och personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum. Ändring av registrerade uppgifter ska genast anmälas till Kammarkollegiet.

En registerhållningsavgift tas ut för varje registrerat trossamfund eller organisatorisk del av ett trossamfund. Avgifterna ska grundas på kostnaden för tjänsten och beräknas så att full kostnadstäckning uppnås i verksamheten. Avgiften uppgår för närvarande (våren 2008) till 500 kr/år och faktureras av Kammarkollegiet.

Som tidigare nämnts är Svenska kyrkan ett registrerat trossamfund enligt lag, dvs. utan beslut av Kammarkollegiet. Svenska kyrkan är dock skyldig att till Kammarkollegiet lämna uppgifter om stadgar, indelning i församlingar, kyrkliga samfälligheter och stift och de personer som ingår i styrelsen eller motsvarande organ eller annars är behöriga att företräda Svenska kyrkan samt

deras namn, postadress och personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum (14 § lagen [1998:1591] om Svenska kyrkan). Motsvarande uppgifter ska lämnas för församlingar, kyrkliga samfälligheter och stift. Ändringar i något av dessa förhållanden ska genast anmälas för registrering.

I förordningen (1999:731) om registrering av trossamfund finns närmare bestämmelser om vilka handlingar som ska bifogas en ansökan om registrering samt vilka handlingar som ska lämnas in för att styrka anmälan om ändring av uppgifter som tidigare anmälts till registret.

Registrets rättsliga betydelse

Ett registrerat trossamfund får förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter samt föra talan vid domstol och andra myndigheter (9 § lagen om trossamfund). Trossamfunden torde dock normalt ha haft sådan rättskapacitet redan före registreringen, då t.ex. som ideella föreningar.

För Svenska kyrkans del har införandet i trossamfundsregistret ingen rättslig betydelse. Som tidigare nämnts är Svenska kyrkans ställning fastlagd i lag och oavsett införandet i registret har alltså Svenska kyrkan och dess enheter rättskapacitet som ett registrerat trossamfund respektive registrerade organisatoriska delar av ett trossamfund. För andra trossamfund än Svenska kyrkan har däremot registreringen som effekt att de får rättskapacitet i egenskap av registrerade trossamfund.

Statsbidrag enligt lagen (1999:932) om stöd till trossamfund prövas i särskild ordning och förutsätter inte att trossamfundet är registrerat. Möjligheten till statlig uppbördshjälp är förbehållen registrerade trossamfund (5 §). Regeringen ska dock göra en prövning i varje enskilt fall innan uppbördshjälp beviljas och det är alltså inte självklart att ett registrerat trossamfund får sådan hjälp.

Som tidigare nämnts ska uppgifter om behöriga företrädare för såväl Svenska kyrkan som andra registrerade trossamfund

föras in i registret över trossamfund. Uppgifterna i registret saknar dock betydelse för frågan om vem som är behörig att företräda samfundet i förhållande till tredje man. Till skillnad mot vad som gäller för aktiebolag och handelsbolag (jfr 27 kap. 4 § aktiebolagslagen [2005:551] och 19 § handelsregisterlagen [1974:157]) finns det inga bestämmelser i lagen om trossamfund som reglerar att tredje man under vissa förhållanden kan lita på uppgifterna i trossamfundsregistret. Den företrädare för Svenska kyrkan eller annat trossamfund som behöver styrka sin behörighet att företräda sitt samfund har att visa en handling från samfundet vari beslut om hans eller hennes behörighet har dokumenterats. Avgörande i behörighetsfrågan är alltså de inomorganisatoriska besluten.

Registret över registrerade trossamfund

I registret över registrerade trossamfund hos Kammarkollegiet utgör Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar för närvarande (våren 2008) 2201 registerenheter. Detta är en minskning med ca 450 enheter under de senaste tre åren. För närvarande omfattar registret 68 andra trossamfund med totalt 79 organisatoriska delar. Detta innebär en viss ökning av antalet registrerade samfund och organisatoriska delar som inte tillhör Svenska kyrkan jämfört med för tre år sedan. Totalt sett har utvecklingen de senaste åren dock medfört att färre enheter är registrerade i trossamfundsregistret.

Svenska kyrkan för internt ett centralt ADB-baserat organisationsregister. Registret innehåller fler uppgifter än vad trossamfundsregistret ska innehålla. Ändringar i organisationsregistret förs löpande direkt in i registret av kyrkans lokala enheter. Svenska kyrkan vidarebefordrar veckovis de uppgifter som ska rapporteras till Kammarkollegiet för införande i trossamfundsregistret. Hos kollegiet lagras uppgifterna i avvaktan på att de kan stämmas av mot beslutsunderlaget. Sedan de digitalt

överförda uppgifterna stämts av mot föreskrivet beslutsunderlag uppdateras registret, dvs. ändringarna förs in.

De uppgifter som Svenska kyrkan lämnar till registret och som avser den territoriella indelningen i församlingar eller ändring av denna indelning ska kollegiet enligt 13 § förordningen (1999:731) om registrering av trossamfund lämna vidare till Skatteverket, Riksarkivet, Domstolsverket, Lantmäteriverket och den registeransvariga lantmäterimyndighet som berörs av en ändring.

Övriga trossamfund gör en skriftlig anmälan till Kammarkollegiet av sådana uppgifter som ska föras in i registret. Till anmälan ska fogas det beslutsunderlag som utgör grunden för anmälan. Efter kontroll av att de formella kraven är uppfyllda för kollegiet manuellt in uppgifterna i registret.

Begäran från Kammarkollegiet

Kammarkollegiet har i en skrivelse till regeringen i december 2002 föreslagit att det utreds om trossamfundsregistret behövs, och om så är fallet vilken omfattning det bör ha (dnr Ku2007/53/KR). Särskilt bör, enligt kollegiet, uppmärksammas om det fyller något syfte att uppgifter om Svenska kyrkans organisation och dess företrädare ska föras in i ett offentlig-rättsligt register. Kollegiet bedömer att namnet registrerat trossamfund inte kan vara motiv nog för att Svenska kyrkan ska fullgöra en anmälningsplikt som enbart är av formell karaktär.

Registrets nytta borde också, enligt kollegiet, beaktas mot bakgrund av att associationsformen registrerat trossamfund närmast liknar föreningsformen, en verksamhetsform där det inte ansetts nödvändigt med motsvarande registreringsrutiner. Dessutom har kollegiet föreslagit att registret ska anslagsfinansieras och teknikstödet utvecklas i avvaktan på de åtgärder som kunde tänkas bli fallet.

I kontakter med Kulturdepartementet i augusti 2007 har kollegiet föreslagit att den av regeringen utsedda registrerings-

myndigheten ska ges möjlighet att avregistrera trossamfund som inte betalar den registerhållningsavgift som tas ut för driften av trossamfundsregistret. Detta mot bakgrund av problem som uppstått i och med att vissa trossamfund slutat att betala den årliga registerhållningsavgiften utan att själva begära avregistrering.

3 Överväganden och förslag

Förslag: Registret över trossamfund förenklas på så sätt att enbart en kontaktperson för varje registrerat trossamfund eller registrerad organisatorisk del därav ska föras in i registret. Med kontaktperson avses en person som ingår i styrelsen eller motsvarande organ.

Vidare ges registreringsmyndigheten möjlighet att avregistrera ett trossamfund som inte betalar registerhållningsavgiften. Registreringsmyndighetens beslut om avregistrering får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Skälen för förslaget: När den nya associationsformen, registrerat trossamfund, föreslogs för religiösa samfund genom propositionen Staten och trossamfunden – bestämmelser om Svenska kyrkan och andra trossamfund (prop. 1997/98:116) var utgångspunkten att dessa skulle få en form att verka i som överensstämde med den egna självbilden. Samtidigt var det av största vikt att garantera så likvärdiga villkor som möjligt för olika trossamfund. Detta skulle tryggas just genom att den nya organisationsformen stod öppen för olika samfund och förutsätter ett för alla likvärdigt registreringsförfarande.

Som redovisas i propositionen var en övervägande majoritet av remissinstanserna positiva till att införa den nya associationsformen, däribland Svenska kyrkan med dess olika delar och de trossamfund utanför Svenska kyrkan som yttrade sig i frågan.

Den nuvarande ordningen har alltså som mål att så långt som möjligt behandla Svenska kyrkan och andra trossamfund på

samma sätt samt att garantera trossamfunden möjlighet att verka i en adekvat form. Dessa mål bör vara fortsatt vägledande.

Förutsättningarna för skilda trossamfund är som påpekats emellertid inte lika. Svenska kyrkan är enligt lag ett registrerat trossamfund. För övriga samfund krävs ett offentlighetsrättsligt beslut för att de ska få den rättskapacitet som ligger i den nya associationsformen. För dessa samfund har alltså registret stor betydelse i rättsligt hänseende, eftersom registreringen innebär att de får status som registrerade trossamfund. Som Kammarkollegiet framhåller i sin skrivelse kan trossamfundsregistrets nytta försvaras ur denna synvinkel då det gäller dessa trossamfund.

Samtidigt är det, som också påpekades i propositionen, av stor vikt att det finns en fullständig redovisning av samtliga registrerade trossamfund samlad på ett ställe. I registreringsförfarandet ligger även en kontroll av att sökanden är ett trossamfund i lagens mening samt att vissa grundläggande krav är uppfyllda, bl.a. i fråga om organisatorisk uppbyggnad. De registrerade trossamfunden ges också skydd för sitt namn med stöd av vissa bestämmelser i firmalagen (1974:156).

Uppgifter om Svenska kyrkans indelning är också nödvändiga för statsförvaltningen. Enligt 6 § folkbokföringslagen (1991:481) ska en person folkbokföras på den fastighet och i den territoriella församling inom Svenska kyrkan där han eller hon är att anse som bosatt. För folkbokföringsverksamheten som sådan finns dock inte något direkt behov av att registrera en uppgift om boende i församling. Folkbokföringsuppgifterna om församling nyttjas dock på många andra håll i samhället; församlingsuppgifterna används bl.a. inom forskningen och vid framställning av statistik (inom befolkningsstatistiken finns det t.ex. statistiska tidsserier på församlingsnivå sedan 1749). Församlingsindelningen har dock inte samma praktiska betydelse som tidigare. I stället har flera alternativa indelningsbegrepp utvecklats för skilda verksamhetsområden. Däremot förutsätter uttaget av begravningsavgift alljämt att uppgifter om församling finns registrerade hos Skatteverket (9 kap. begravningslagen

[1990:1144]). Dessutom baseras domsagoindelningen i Stockholms län på församlingsindelningen (förordningen [1982:996] om rikets indelning i domsagor).

För närvarande arbetar en utredning, Folkbokföringsutredningen (Fi 2007:11), som enligt sina direktiv (dir. 2007:123) har till uppgift att se över om folkbokföringen även i fortsättningen ska knytas till de kyrkliga församlingarna eller om någon annan lösning ska väljas. Utredningens förslag kan alltså komma att förändra folkbokföringens behov av tillgång till uppgifter om Svenska kyrkans indelning. Men oberoende av detta, är bedömningen att det även framgent är nödvändigt att det allmänna har uppgifter om församlingsindelningen, exempelvis för uppbörd av begravningsavgiften.

Mot denna bakgrund bör det även fortsättningsvis föras ett register över registrerade trossamfund. Härigenom säkerställs bl.a. att nödvändig information lämnas till berörda myndigheter.

Däremot innehåller, som Kammarkollegiet framhåller i sin skrivelse, trossamfundsregistret som det ser ut i dag vissa uppgifter som inte oundgängligen behövs och vars insamlande försvårar och fördyrar registerhållningen. Trossamfundsregistret är ett ADB-baserat register. Inmatning och i någon mån kontroll av uppgifter skiljer sig åt beroende på om uppgifterna kommer från Svenska kyrkan eller från annat trossamfund. I båda fallen ska dock anmälan om ändring av uppgifter som förts in i registret vara skriftlig och åtföljd av beslutsunderlaget. Att löpande föra in dessa ändringar i registret om trossamfundens företrädare är onödigt tids- och kostnadskrävande med tanke på att uppgifterna saknar rättsverkan. Den rådande ordningen kan rent av leda till rättsförluster om tredje man i god tro rätts-handlar utifrån inaktuella eller på annat sätt felaktiga personuppgifter hämtade ur registret.

Registerföringen av företrädare för samfunden har alltså en begränsad funktion, samtidigt som uppdateringen av dessa uppgifter utgör en stor del av det löpande arbetet med registret. Mot denna bakgrund är den nuvarande offentliga registerföringen av företrädare för de olika trossamfunden inte motiverad.

Registret över trossamfund bör därför förenklas. I detta syfte föreslås att varje registrerat trossamfund enbart anmäler en kontaktperson för registrering. Detsamma ska gälla för registrerade organisatoriska delar av ett trossamfund. Med kontaktperson förstås en person som ingår i styrelsen eller motsvarande organ.

Framför allt kommer dessa förändringar att minimera behovet av att föra in ändringar av uppgifterna för redan registrerade trossamfund. Detta innebär dock att de formella kraven som ett trossamfund har att styrka för registrering kvarstår, även om uppgifter i beslutsunderlaget om styrelseledamöter, företrädare etc. inte behöver registerföras. Vid anmälan av en kontaktperson ska dennes behörighet att företräda trossamfundet styrkas på ett lämpligt sätt.

Avregistrering

I vissa fall kan ett registrerat trossamfund upphöra att betala den årliga avgift som krävs för registerhållningen utan att samtidigt begära avregistrering. Detta kan ha flera förklaringar, men det vanligaste torde vara att samfundet i fråga inte längre bedriver verksamhet i samma utsträckning som tidigare och de ledande företrädarnas engagemang avtagit. Om det samtidigt är svårt att få kontakt med behöriga företrädare, för att anmoda dessa att själva begära avregistrering, är Kammarkollegiet hänvisat till betalningsförelägganden för att försöka få in uteblivna betalningar. Detta orsakar i längden merarbete och onödiga kostnader för kollegiet.

Med nuvarande regelverk är det inte möjligt för Kammarkollegiet att avregistrera ett trossamfund på annat sätt än genom att begära att samfundet sätts i likvidation, en åtgärd som helt upplöser samfundet. Åtgärden är ingripande och en likvidationsprocess är dessutom kostsam.

I de fall då likvidation inte är motiverad, men det registrerade trossamfundet trots påminnelse underlåtit att betala registerhåll-

ningsavgift, bör registreringsmyndigheten ges möjlighet att avregistrera samfundet. En sådan åtgärd måste dock föregås av en upplysning till trossamfundet om att det kan bli följden av utebliven betalning. En avregistrering på Kammarkollegiets initiativ skulle, i likhet med en avregistrering på samfundets eget initiativ, innebära att samfundet därvid övergår i en ideell förening som övertar samfundets rättigheter och skyldigheter.

Enligt gällande bestämmelser kan ett beslut om att vägra avregistrering överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag. Det ligger i sakens natur att även ett beslut om avregistrering på registreringsmyndighetens initiativ bör kunna överklagas på samma sätt.

Finansieringen av registret över trossamfund

Med de föreslagna förändringarna bedöms Kammarkollegiet även fortsatt vara den mest lämpade institutionen att ansvara för registerföringen då kollegiet redan besitter nödvändig kunskap och är känt för de olika trossamfunden.

Kammarkollegiet ska, som tidigare nämnts, ta ut avgifter för registrering och registerföring. Avgiftsuttaget sker som en årlig registerhållningsavgift. Från början beräknades avgiften till 300 kr per enhet och år, då uppgifter som lämnades under förberedelsen av relationsförändringen mellan staten och kyrkan tydde på att flertalet av övriga samfunds organisatoriska delar skulle komma att registreras. Då anslutningen från andra samfund blivit mindre än beräknat, har avgiften höjts till 500 kr per enhet och år. Med den avgiftsnivån är den löpande verksamheten i ekonomisk balans sedan flera år tillbaka trots att antalet registrerade enheter minskat de senaste två åren.

Som tidigare slagits fast bör de kostnader som uppstår för registreringsförfarandet och för att hålla registret i princip belasta trossamfunden (prop. 1997/98:116, s. 28). Med ett register med färre uppgifter i till följd av de föreslagna ändringarna, bedöms dock tidsåtgången för registrering och själva

registrets omfattning bli mindre och därmed också kostnaderna. Kammarkollegiet bör därtill anpassa ADB-systemet till de krav som ställs på registret i dess nya form. Sammantaget bör detta innebära att driften av trossamfundsregistret kan hanteras med nuvarande finansieringsmodell utan att kostnaderna blir orimliga för de betalande trossamfunden. Modellen med ett avgiftsfinansierat register bedöms alltså även fortsättningsvis vara den lämpligaste.

4 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Ändringarna i lagarna och i förordningen ska träda i kraft den 1 januari 2011.

De nya bestämmelserna om avregistrering av trossamfund ska tillämpas för första gången i fråga om registerhållningsavgifter som har förfallit till betalning efter ikraftträdandet.

Skälet för förslaget: All normgivning om trossamfund sker genom lag. Det hindrar dock inte att regeringen i en förordning kan besluta föreskrifter om verkställighet av sådan lag. Vid ändring av en lag om trossamfund gäller samma regler som vid ändring av riksdagsordningen. Det krävs därför antingen två likalydande riksdagsbeslut med mellanliggande val eller ett beslut om vilket minst tre fjärdedelar av de röstande och mer än hälften av riksdagens ledamöter förenar sig (8 kap. 16 § jämförd med samma kapitel 6 § andra stycket regeringsformen).

För att bestämmelserna om avregistrering av trossamfund från registret över trossamfund inte övergångsvis ska få något inslag av retroaktivitet bör de tillämpas för första gången i fråga om registerhållningsavgifter som har förfallit till betalning efter ikraftträdandet.

5 Författningskommentar

Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan

14 §

En ändring föreslås i *första stycket* punkten 3. Den innebär att det är tillräckligt att Svenska kyrkan lämnar uppgifter till registret över trossamfund om enbart en person som ingår i styrelsen eller motsvarande organ (kontaktperson). I paragrafen har det också gjorts några mindre språkliga justeringar.

Övervägandena finns i avsnitt 3.

Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1593) om trossamfund

8 §

En ändring föreslås i *första stycket* punkten 3. Den innebär att det är tillräckligt att registreringen omfattar enbart en person som ingår i styrelsen eller motsvarande organ (kontaktperson). I paragrafen har det också gjorts några mindre språkliga justeringar.

Övervägandena finns i avsnitt 3.

12 §

I paragrafen föreslås ett nytt *andra stycke*. Bestämmelsen innebär att registreringsmyndigheten kan avregistrera ett trossamfund från registret över trossamfund på den grunden att samfundet

trots påminnelse inte har betalat registerhållningsavgiften. Påminnelsen ska innehålla en upplysning om att följderna av en utebliven betalning kan bli att trossamfundet avregistreras.

Övervägandena finns i avsnitt 3.

17 §

En ändring föreslås i *första stycket* punkten 2. Den innebär att också ett beslut om att avregistrera ett trossamfund enligt 12 § kan överklagas vid allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag.

Övervägandena finns i avsnitt 3.

Förslag till förordning om ändring i förordningen (1999:731) om registrering av trossamfund

4 §

En ändring föreslås i punkten 2. Den innebär att ett trossamfund i ansökan om registrering av samfundet i registret över trossamfund numera ska ange enbart en person som ingår i styrelsen eller motsvarande organ (kontaktperson). I paragrafen har det också gjorts en mindre språklig justering.

Övervägandena finns i avsnitt 3.